

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

до виконання контрольної роботи
з дисципліни «Латинська мова»

(для здобувачів денної та заочної форми навчання спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))» другого (магістерського) рівня вищої освіти)

1 рік навчання 1 семестр

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
«Іноземних мов та
професійної комунікації»
Протокол № 11
від 17.06.2021

Севєродонецьк
2021

УДК 811.124 (076)

Інструктивно-методичні матеріали до виконання контрольної роботи з дисципліни «Латинська мова» (для здобувачів денної та заочної форми навчання спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))» другого (магістерського) рівня вищої освіти 1 рік навчання 1 семестр) /Уклад.: О.І. Козьменко. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021. – 30с.

Дані інструктивно-методичні матеріали містять завдання для виконання підсумкової контрольної роботи (10 варіантів) спрямованих на перевірку засвоєних знань з курсу «Латинська мова» здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))». Завдання, які пропонуються, створено відповідно до змісту робочої навчальної програми дисципліни «Латинська мова» і мають за мету перевірку розвитку мовленнєвої діяльності з урахуванням специфіки неживої мови: мовленням (усним та письмовим), читанням; розширення загальнолінгвального кругозору здобувачів вищої освіти; формування навичок перекладу з латинської мови; засвоєння словотворчих елементів латини, які є продуктивними у сучасних мовах; формування теоретичного базису та практичного досвіду у свідомому розумінні семантики лінгвістичної, літературознавчої термінології; формування професійної ерудиції та тезаурусу майбутніх педагогів як основи підвищення освітньо-кваліфікаційного рівня і наукового зростання.

Укладач:

О. І. Козьменко д.пед.н., доцент

Рецензент:

О. Є. Крсек, д.пед.н., доцент

Зміст

Вступ	3
Зразки виконання завдань контрольної роботи	5
Варіант 1	8
Варіант 2	10
Варіант 3	12
Варіант 4	14
Варіант 5	16
Варіант 6	18
Варіант 7	20
Варіант 8	22
Варіант 9	24
Варіант 10	26
Список літератури	27

Вступ

Навчальна дисципліна «Латинська мова» є обов'язковим компонентом циклу професійної підготовки в освітньо-професійній програмі підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))». Знання, які студенти отримують із навчальної дисципліни, є базовими для вивчення іноземних мов. Мета викладання навчальної дисципліни «Латинська мова» є засвоєння граматичного ладу латинської мови та засвоєння необхідного лексичного мінімуму, що містить найбільш уживані слова латини, які є особливо продуктивними в утворенні інтернаціональної наукової (насамперед, філологічної) термінології, для вироблення вмінь та навичок перекладу латиномовних літературних джерел: міфів, байок тощо.

Завдання вивчення дисципліни «Латинська мова»: розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності з урахуванням специфіки неживої мови: мовленням (усним та письмовим), читанням; розширення загальнолінгвального кругозору майбутніх філологів; формування навичок перекладу з латинської мови; засвоєння словотворчих елементів латини, які є продуктивними у сучасних мовах; формування теоретичного базису та практичного досвіду у свідомому розумінні семантики лінгвістичної, літературознавчої термінології; формування професійної ерудиції та тезаурусу майбутніх вчителів англійської мови як основи підвищення свого освітньо-кваліфікаційного рівня і наукового зростання.

Завдання даної контрольної роботи спрямовані на опрацювання та закріплення необхідного лексичного та граматичного матеріалу курсу. Зміст контрольної роботи дозволяє розвинути навички самостійної роботи та здійснити контроль рівня знань здобувачів вищої освіти.

Контрольну роботу слід виконувати у рукописному або машинописному варіанті (шрифт Times New Roman, розмір 14, 1,5 інтервал, дотримуючись стандартних полів). Контрольна робота повинна мати титульний аркуш, зміст та список використаної літератури. Завдання контрольної роботи виконуються послідовно та у повному обсязі, переклад здійснюється паралельно: латинський текст ліворуч паралельно до українського перекладу праворуч і навпаки.

Студентам заочної форми навчання надавати контрольні роботи у друкованому вигляді на кафедрі (к. 218 НК) або надсилати кур'єрською доставкою Новою поштою (або іншим перевізником) на адресу кафедри – м. Сєверодонецьк, вул. Донецька, 43, к. 218, кафедра іноземних мов та професійної комунікації.

Варіант контрольної роботи необхідно обирати згідно з номером у списку групи.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

для

здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності «Середня освіта (Мова і література (англійська))»
(1 семестр)

Для того, щоб правильно виконати роботу, необхідно повторити наступні розділи фонетики і граматики латинської мови.

1. Фонетика. Поділ слів на склади. Наголос.
2. Дієслово. Граматичні категорії дієслова. Визначення основи дієслова. Дієвідміни. Відмінювання. Дієслово *sum, esse*. Система інфекту та перфекту. Синтаксис простого речення.
3. Іменник. Граматичні категорії іменників. Відміни. Відмінювання.
4. Прикметники. Граматичні категорії прикметника. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння.
5. Числівники, прислівники, займенники, сполучники і прийменники.

ЗРАЗКИ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Зразок виконання 1 (до завдання I)

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

Puella - *puĒlla*, ae f - I відміна - дівчинка;

Senator - *SenÁtor*, oris m - III відміна (приголосний тип) - сенатор;

Зразок виконання 2 (до завдання II)

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

I відміна - *terra*, ae f - земля

	Singularis	Pluralis
Nom.	<i>terra</i>	<i>terrae</i>
Gen.	<i>terrae</i>	<i>terrarum</i>
Dat.	<i>terrae</i>	<i>terris</i>
Acc.	<i>terram</i>	<i>terras</i>
Abl.	<i>terra</i>	<i>terris</i>

Зразок виконання 3 (до завдання III)

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
Incognitus, a, um – невідомий – I, II відміна

Gradus positivus	Gradus comparativus	Gradus superlativus
incognitus	incognitior	incognitissimus
incognita	incognitior	incognitissima
incognitum	incognitius	incognitissimum

Зразок виконання 4 (до завдання IV)

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідміняйте за відмінками.

Наприклад, puella incognita – невідома дівчина

Зразок відмінювання:

	Singularis	Pluralis
Nom., Voc.	puella incognita	puellae incognitae
Gen.	puellae incognitae	puellarum incognitarum
Dat.	puellae incognitae	puellis incognitis
Acc.	puellam incognitam	puellas incognitas
Abl.	puella incognita	puellis incognitis

Зразок виконання 5 (до завдання V)

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

condemnare – condemn- а -re – I дієвідміна - засуджувати

Зразок виконання 6 (до завдання VI)

VI. Провідміняйте дієслово №1 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

Зразок відмінювання: I. condemnare — засуджувати

Praesens indicativi activi

Особа	Singularis	Pluralis
1	condemno — я засуджую	condemnamus — ми засуджуємо
2	condemnas — ти засуджуєш	condemnatis — ви засуджуєте
3	condemnat — він (вона, воно) засуджує	condemnant — вони засуджують

Plusquamperfectum indicativi activi

Особа	Singularis	Pluralis
1	condemnavêram — я засудив раніше	condemnavêramus — ми засудили раніше
2	condemnavêras — ти	condemnavêratis — ви засудили

	засудив раніше	раніше
3	condemnavêrat — він (вона, воно) засудив раніше	condemnavêrant — вони засудили раніше

Зразок виконання 7 (до завдання VII)

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Cicêro omnium oratorum celerrîmus est.

Cicêro – власна назва, Nom, sing, m - Цицерон

Omnium- omnis, e – увесь, всякий – Gen., pl. - усіх

Oratorum – orator, oratoris m – оратор - Gen., pl. - ораторів

Celerrîmus – celer, êris, êre – швидкий – gradus superlativus - найшвидший

Est – esse – бути, persona 3, sing., Praesens indicativi activi – є.

Цицерон є найшвидшим із усіх ораторів.

Зразок виконання 8 (до завдання VIII)

VIII. Напишіть числа словами.

13	XIII	tredêcim
8	VIII	octo
99	XCIX	undecentum
6	VI	sex
10	X	decem
78	LXXVII	duodeoctaginta

Зразок виконання 9 (до завдання IX)

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

Otium post negotium – відпочинок після праці

Зразок виконання 10 (до завдання X)

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

Погана трава швидко зростає - mala herba cito crescit.

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. praetor, oris, m
2. oratio, tionis, f
3. heres, heredis m
4. vir, i, m
5. civitas, atis, f
6. domina, ae, f
7. nomen, inis, n
8. agricola, ae, m
9. genu, us, n
10. manus, us, f
11. series, ei, f
12. pecunia, ae f

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.

bonus, a, um - гарний   regalis, e - царський   velox, ocis - швидкий

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. rodere
2. credere
3. monstrare
4. parere
5. instigare
6. valere
7. venire

8. tollere
9. munire
10. perficere

VI. Провідмініяйте дієслово №1 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Si necessarium erit pro patria nostra pugnare, ad arma vocabîmur et nullum inimicum timebîmus.

VIII. Напишіть числа словами.

13, 55, 17, 45, 28, 94.

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. Verum amicum pecunia non parabis.
2. Ut salutas, ita salutaberis.
3. Omnia mutabantur, mutantur et mutabuntur.
4. Verba docent, exempla trahunt.
5. Sic transit gloria mundi.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Римляни перемагають ворогів.
2. Філософія є наукою про людські справи і природу речей.
3. Орел не ловить комах.
4. Веста є богиня домашнього вогнища і чистоти сімейного життя.
5. Не цар є закон, але закон є цар.

Варіант 2

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. patria, ae f
2. lex, gis f
3. usus, us, m
4. domus, us f
5. causa, ae f
6. testamentum, i, n
7. ordo, inis f
8. dies, ei, m
9. praeda, ae f
10. culpa, ae, f
11. medicus, i m
12. lumen, inis n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.

latus, a, um широкий   volens, entis бажаний   acer, is, e гострий

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. appellare
2. vincere
3. punire
4. putare
5. scire
6. parere
7. obstere
8. vexare

9. tribuere

10. sustinere

VI. Провідмініяйте дієслово № 2 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Vita rustica parsimoniae, diligentiae, iustitiae magistra est.

VIII. Напишіть числа словами.

1, 74, 27, 55, 43, 89

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. Instans est finis unius tempôris et principium alterius.
2. Repetitio est mater studiorum.
3. Ignorantia non est argumentum.
4. Nihil potest evenire, nisi causa antecedente.
5. Mens sana in corpore sano.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Суддя підсудного або виправдовує або звинувачує.
2. Важко у навчанні, але легко у житті.
3. Через терні до зірок.
4. Латинська мова є найдавнішою мовою.
5. Хлопчик читає книгу.

Варіант 3

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. puella, ae f
2. senator, oris m
3. gloria, ae f
4. error, oris m
5. ortus, us m
6. liber, bri m
7. gradus, us, m
8. series, ei f
9. iudicium, i n
10. hostis, is m
11. nummus, i m
12. vallum, i n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
posterus, era, erum наступний   felix, is щасливий   socialis, e суспільний

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. credere
2. monstrare
3. parere
4. instigare
5. valere
6. venire
7. tollere

8. munire
9. scire
10. audire

VI. Провідмініяйте дієслово № 3 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Popûlus Romanus descriptus est in tribus, exercîtus in centurias.

VIII. Напишіть числа словами.

67, 5, 13, 51, 86, 11.

IX. Перекладіть фрази на українську мову

1. Mala herba cito crescit.
2. Omnia mea mecum porto.
3. Qui seminat mala, metet mala.
4. Homo nihil scit sine doctrina.
5. Ignorantia non est argumentum.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Усе змінюється, змінювалося і буде змінюватися.
2. Слова навчають, приклади захоплюють.
3. Людина є суспільна істота.
4. Якщо хочеш кохання, кохай!
5. Гігієна – подруга здоров'я.

Варіант 4

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. color, oris m
2. discipulus, i m
3. gens, gentis, f
4. veru, us n
5. lyra, ae, f
6. domina, ae, f
7. herba, ae f
8. nauta, ae, m
9. facetia, ae, f
10. humus, i, f
11. medicus, i m
12. locus, i, m

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
Iustus, a, um справедливий   locuples, etis багатий   celeber, bris, bre
відомий

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. laudaro
2. credere
3. punire
4. vocare
5. inhibere
6. interdicere

7. *obstere*

8. *venire*

9. *credere*

10. *licere*

VI. Провідмініяйте дієслово №4 в *Praesens indicativi activi* та *Plusquamperfectum indicativi activi*.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

In via est in ius Romanum via sine lingua Latina.

VIII. Напишіть числа словами.

7, 15, 33, 58, 89, 96

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. *Homo locum ornat, non hominem locus.*
2. *Sic transit gloria mundi.*
3. *Verum amicum cognoscitur amore, more, ore, re.*
4. *Qui seminat mala, metet mala.*
5. *Fortuna fortes metuit, ignavos premit.*

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Життя – коротке, мистецтво – вічне.
2. Добра слава приємніша від троянди.
3. Погана трава швидко зростає.
4. Все що ми знаємо – це капля.
5. Мешканець острова – моряк.

Варіант 5

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. causa, ae, f
2. oratio, tionis, f
3. dulcedo, inis f
4. vir, i, m
5. civitas, atis, f
6. donum, i, n
7. nomen, inis, n
8. pirata, ae, m
9. genu, us, n
10. manus, us, f
11. dies, ei, f
12. hospes, pitis f

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
idioneus, a, um доречний   gravis, e важкий   senex, senis старий

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. simulare
2. minuere
3. transigere
4. nocere
5. audire
6. opprimere

7. docere

8. parcere

9. tollere

10. sustinere

VI. Провідмінійте дієслово № 5 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Culpa lato dolo comparatur, culpa lata dolo proxima est.

VIII. Напишіть числа словами.

19, 65, 87, 48, 25, 74.

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. *Inter pares amicitia.*
2. *Litterarum radices amarae, fructus dulces.*
3. *Nulla dies sine linea.*
4. *Amicus plato, sed magis amica veritas.*
5. *Munero hostium non munera sunt.*

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Серед війни та небезпеки немає місця відпочинку.
2. Доки дихаю – сподіваюся.
3. Історія – свідок часу.
4. Не тільки на землі, але й у воді є звіри.
5. Повторення – мати навчання.

Варіант 6

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. pes, pedis m
2. periculum, i n
3. gloria, ae f
4. error, oris m
5. ortus, us m
6. poena, ae f
7. pax, pacis, f
8. series, ei f
9. iudicium, i n
10. hostis, is m
11. minister, tri m
12. vallum, i n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.

Malus, a, um поганий   perennis, e сильний   vetus, eris
стародавній

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. pellere
2. credere
3. monstrare
4. parere
5. narrare

6. valere
7. permittere
8. tollere
9. munire
10. nocere

VI. Провідмініяйте дієслово № 6 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Domîni in eos vitae necisque potestatem habebant et omnia exempla supplicii edebant.

VIII. Напишіть числа словами.

79, 88, 65, 13, 46, 94

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. Libertas, leges et pax sunt optima bona
2. Mens sana in corpore sano
3. Quod licet Iovi, non licet bovi
4. Fundamentum est iustitiae fides.
5. Omnium rerum initium difficîle est.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Суворий закон, але закон.
2. Власний дім – найкращий дім.
3. Немає правил без винятків.
4. Погане дерево – погані плоди.
5. Дівчинка пише листа.

Варіант 7

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. historia, ae, f
2. lex, gis f
3. usus, us, m
4. fus, furis, m
5. causa, ae f
6. testamentum, i, n
7. ordo, inis n
8. dies, ei, m
9. praeda, ae f
10. culpa, ae f
11. officium, i n
12. lumen, inis n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
mortus, a, um мертвий   volens, entis бажаний   socialis, e суспільний

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. benedicere
2. vincere
3. punire
4. putare
5. scire
6. parere
7. opprimere

8. vexare

9. tribuere

10. sustinere

VI. Провідмініяйте дієслово № 7 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Nihil potest evenire, nisi causa antecedente.

VIII. Напишіть числа словами.

18, 24, 37, 75, 89, 53.

IX. Перекладіть фрази на українську мову.

1. *Sero venientibus ossa.*
2. *Natura incipit, ars derigit, usus perficit.*
3. *Omne initium difficile est.*
4. *Nulla dies sine linea.*
5. *Catilina a Cicerone accusatur.*

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Проти факту немає аргументу.
2. Римляни перемагають ворогів.
3. Третього не дано.
4. Землероб працює у полі.
5. Купуй не те, що потрібне, а те, що необхідне.

Варіант 8

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. obses, idis m
2. senator, oris m
3. gloria, ae f
4. error, oris m
5. gradus, us, m
6. liber, bri m
7. gloria, ae, f
8. series, ei f
9. iudicium, i n
10. honestas, atis, f
11. nummus, i m
12. vallum, i n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
posterus, era, erum наступний   dissimilis, e несхожий   audax, acis
сміливий

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. habitare
2. credere
3. monstrare
4. parere
5. instigare
6. valere

7. venire
8. optare
9. munire
10. perficere

VI. Провідмінійте дієслово № 8 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Auctoritates philosophorum, medicorum et poetarum sunt in causis allegandae et tenendae

VIII. Напишіть числа словами.

77, 51, 63, 44, 16, 19.

IX. Перекладіть фрази на українську мову

1. Tempora mutantur et nos mutamur.
2. Discipuli a magistris docebantur.
3. Si in Laconicam venero, finibus vos exturbabo.
4. Urbem Romam a principio reges habuerunt.
5. Omnia mea mecum porto.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Прийшов, побачив, переміг.
2. Вірного друга за гроші не купиш.
3. Італія є батьківщиною юриспруденції.
4. Найпряміший шлях є найкращий.
5. Аврора – подруга муз.

Варіант 9

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. crimen, criminis, n
2. discipulus, i, m
3. gens, gentis, f
4. conventus, us, m
5. lyra, ae, f
6. domina, ae, f
7. herba, ae, f
8. nauta, ae, m
9. facetia, ae, f
10. humus, i, f
11. medicus, i, m
12. locus, i, m

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.
dignus, a, um -справедливий   locuples, etis - багатий   mirabilis, e
дивовижний

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. ligare
2. credere
3. punire
4. munire
5. inhibere
6. interdicere

7. migrare
8. venire
9. contingere
10. licere

VI. Провідмініяйте дієслово №9 в Praesens indicativi activi та Plusquamperfectum indicativi activi.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

Usus-fructus est ius alienis rebus utendi fruendi salva rerum substantia.

VIII. Напишіть числа словами.

76, 55, 38, 92, 84, 69.

IX. Перекладіть фрази на українську мову

1. Exempla praesceptis utiliora sunt.
2. Promisisti ad me venire, sed non venisti.
3. Levis est fortuna: cito reposcit quod dedit
4. Troia a Graecis deleta est
5. Dictum –factum.

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Через школу до життя.
2. Земля та луна є планетами.
3. Цицерона обирають консулом.
4. У хлопчика є книга.
5. Через терні до зірок.

Варіант 10

I. Визначте тип відміни іменника, вкажіть наголос і перекладіть на українську.

1. latro, onis m
2. periculumr, i n
3. gloria, ae f
4. pater, tris, m
5. ortus, us m
6. poena, ae, f
7. pax, pacis, f
8. dies, diei f
9. iudicium, i n
10. panis, is, m
11. stirps, stirpis, f
12. vallum, i n

II. Надайте власні приклади іменників кожної відміни і провідмінійте їх за відмінками.

III. Визначте тип відміни прикметника. Утворить ступені порівняння.

par, paris рівний   perennis, e сильний   nocturnus, a, um
нічний

IV. Утворить три словосполучення із поданих вище іменників і прикметників та одно з них провідмінійте за відмінками.

V. Визначте дієвідміну дієслова за формою інфінітива та перекладіть на українську.

1. laborare
2. credere
3. monstrare
4. dare
5. narrare
6. valere

7. *permittere*
8. *tollere*
9. *munire*
10. *occidere*

VI. Провідмініяйте дієслово №10 в *Praesens indicativi activi* та *Plusquamperfectum indicativi activi*.

VII. Надайте граматичний аналіз речення. Перекладіть речення на українську мову.

In bello portae temple Iani non claudebantur.

VIII. Напишіть числа словами.

13, 67, 99, 56, 78, 84.

IX. Перекладіть фрази на українську мову

1. *Multa bella a Romanis terra marique gesta sunt.*
2. *Inter fratrem et sororem prohibitaе sunt nuptiae*
3. *Ubi tu Gaius, ibi ego Gaia.*
4. *Veritas se ipsa defendit.*
5. *Non est bonus is, qui laborem fugit.*

X. Перекладіть фрази на латинську мову.

1. Історія – свідок часів та світло правди.
2. Погана трава швидко зростає.
3. Земля має круглу форму.
4. Далеко від очей, далеко від серця.
5. Істина у вині.

Список літератури

1. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник / В.Д. Литвинов. – К.: Українські пропілеї, 1998. – 712 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова: підручник для вузів / В. Д. Литвинов, Л. П. Скорина. – К. Вища школа, 1990. – 247 с.
3. Ревак Н. Г., Сулим В. Т. Латинська мова (для неспеціальних факультетів) 2-ге вид., виправлене і доповнене. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 415 с. Режим доступу : <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/84/>.
4. Сафроняк О.В., Волощук В.М, Волощук М.В. Латинська мова : підручник / О.В.Сафроняк, В. М. Волощук, М. В. Волощук. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка , 2015.– 457 с.
5. Семілетко В. І., Столбецька С. Б. Латинська мова : підручник / В.І.Семілетко, С.Б.Столбецька . – Біла Церква, БДАУ, 2002 – 160 с.
6. Сенів М. Г., Скорина Л. П., Постова Н. С. PORTA ANTIQUA: Підручник з латинської мови для учнів гуманітарних коледжів, ліцеїв, гімназій / За ред. М. А. Собуцького. – К.: СІНТО, 1994.- 272 с.
7. Сторчова Т. В. Латинська мова: підручник / Т. В. Сторчова, Ж. Г. Гуменюк. - К. : Видавничий Дім «Слово», 2015. - 512 с

Додаткова:

8. Бугрій С. В. Методичні рекомендації з вивчення дисципліни “Латинська мова”. [Електроний ресурс]: http://elibrary.donnuet.edu.ua/1341/1/Buhrii_manual_8_11_2018.pdf
9. Кислюк О. І. Курс латинської мови / О. І. Кислюк. – К.: Вид. дім „КМ Академія”, 2002. – 144 с.
10. Корж Н. Г., Луцька Ф. Й. Із скарбниці античної мудрості - К., 1994.
11. Латинські вирази. Латинсько-український словник. Навчальні матеріали з латинської мови / Упоряд. Я.В. Пузиренко. – К.: ВПЦ «Київ. ун-т», 2000. – 60 с.

12. Латинські прислів'я та приказки / Перекл. з латинської, упоряд. Ю. Цимбалюка; вступ. слово Й. Кобова. – К.: Дніпро, 1987. – 256 с.

13. Латинсько-український словник: 10 тисяч найуживаніших латинських слів з максимальним відтворенням їхніх значень українською мовою / В. Д. Литвинов. – К.: Українські пропілеї, 1998. – 709 с.

14. Литвинов В. Д., Скорина Л. П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латинсько-український словник. - К., 1993

15. Оленич Р. М., Оленич І. Р., Чернюх Б. В. Латинська мова: Навч. посібн. / Р.М. Оленич, І.Р. Оленич, Б. В. Чернюх - Вид. 2-ге, виправл. і доповн. - Львів: Світ, 2008. – 472с.:іл.

16. Цимбалюк Ю. В. Латинські прислів'я та приказки. – К. 1989.

17. Цимбалюк Ю. В., Краковецька Г. В. Крилаті латинські вислови. – К.: Вища школа, 1976. – 191 с.

18. Ad usum cotidianum. Латинські прислів'я з історико-філологічним коментарем: навч.-метод. Посібник / Укл. Г.М. Загайська. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 24 с.

19. Grammatica Latina : Теор. частина : навч посібник. / Укл. Г.М. Загайська. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 60 с.

20. Exercitia Latina : навч.-метод. посібник. Практична частина / Укл. Г.М. Загайська. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. – 32 с.

Інформаційні ресурси

21. Уроки: Латинську – українську. Режим доступу : <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.

22. Латинська мова в Україні (історичний екскурс). Режим доступу: http://b-ko.com/book_21_glava_65_%D0%92%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82_2.html

23. Українська латиномовна література. Режим доступу: <http://medievist.org.ua/>. 7

24. <http://iuscivile.com/>

25. <http://www.uniroma1.it/>
26. <http://www.dptromano.unina.it/>
27. <http://www.dirittoestoria.it/iusantiquum/>
28. <http://ephemeris.alcuinus.net/>.
29. Образование личных форм глагола. [Электроний ресурс]:
<https://alia-lingua.info/verbum-m.s>
30. Латинские (римские) цифры. [Электроний ресурс]:
<https://na5ballov.pro/cifr.html>
31. Латинська мова. [Электроний ресурс]:
<http://studentus.net/book/6-latinska-mova.html>
32. Прикметники. Латинська мова. [Электроний ресурс]:
<http://college.zsmu.edu.ua/upload/distance%20learning-2/MS/1/LATUN1.pdf>